2019-67-RE

Causa 2019-67-RE

(EXECO, SAU i CORI, SAU c/ Principat d'Andorra)

Número de registre 440-2019. Recurs d'empara

Sentència del 17 de febrer del 2020

BOPA núm. 16, del 26 de febrer del 2020

En nom del Poble Andorrà;

El Tribunal Constitucional;

Atès l'escrit presentat i registrat al Tribunal Constitucional, el 10 d'octubre del 2019, per la representació processal de les societats mercantils andorranes EXECO, SAU i CORI, SAU, mitjançant el qual interposa un recurs d'empara contra l'aute del 23 de setembre del 2019, dictat per la Sala Penal del Tribunal Superior de Justícia, per una presumpta vulneració dels drets a la jurisdicció, a obtenir una decisió fonamentada en Dret i a un procés degut substanciat per un tribunal imparcial predeterminat per la llei, tots ells reconeguts a l'article 10 de la Constitució, i, atès que demana al Tribunal Constitucional que atorgui l'empara sol·licitada, que declari la vulneració dels drets esmentats, que anul·li l'aute impugnat, així com les resolucions anteriors que acorden l'arxiu de la causa i que disposi la conversió de les diligències prèvies a sumari pels presumptes delictes majors d'estafa en grau de temptativa i d'estafa qualificada amb frau processal i superior a 6.000,00 € consumada, per tal que es continuï la instrucció del sumari d'acord amb les disposicions establertes al Codi de procediment penal. Així mateix, demana que el Tribunal Constitucional declari la suspensió dels efectes de l'aute impugnat, així com els de les resolucions anteriors, tant pel fet que el recurs es fonamenta en causes de nul·litat de ple dret, com pel fet que es podrien ocasionar perjudicis greus de difícil reparació;

Vista la Constitució, especialment els articles 10, 41.2, 98 c) i 102;

Vista la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, especialment el títol IV, capítols primer i sisè;

Vist que el magistrat, Sr. Joan Manel Abril Campoy, va plantejar la seva inhibició en aquesta causa, la qual va ser acceptada pel Ple del Tribunal;

Vist l'aute del Tribunal Constitucional de l'11 de novembre del 2019, que va admetre a tràmit, sense efectes suspensius, el recurs d'empara 2019-67-RE;

Vist l'escrit d'al·legacions presentat, el 29 de novembre del 2019, pel Ministeri Fiscal;

Vistes les conclusions formulades dintre de termini per la part recurrent i pel Ministeri Fiscal;

Escoltat l'informe del magistratponent, Sr.Josep-D. Guàrdia Canela;

1. Antecedents processals davant les jurisdiccions ordinàries

1.1. El 12 de maig del 2016, la societat COSP, SA, propietària i arrendatària del terreny "*La Prada de la Borda del Cosp*", on es troba bastit el centre comercial "*Punt de Trobada*", va presentar una demanda de desnonament i de reclamació de quantitat contra les societats EXECO, SAU i CORI, SAU, que arrendaven el terreny i explotaven el centre comercial, respectivament.

1.2. El 28 de novembre del 2017, les societats EXECO, SAU i CORI, SAU van presentar una querella criminal contra la societat COSP, SA i contra la societat PYRÉNÉES, SA per uns presumptes delictes majors d'estafa, en grau de temptativa, i d'estafa processal, mitjançant els quals, segons el seu parer, es pretenia eludir el compliment d'un dret de preferent arrendament establert a la clàusula V del contracte d'arrendament del terreny esmentat.

1.3. El 24 de setembre del 2018, la Secció d'Instrucció 1 de la Batllia va dictar un aute en què acordava arxivar les diligències prèvies incoades en el marc d'aquesta causa.

1.4. La representació processal de les societats recurrents va formular un recurs d'apel·lació contra aquesta decisió, i, el 31 de maig del 2019, el Tribunal de Corts va dictar un aute mitjançant el qual acordava desestimar aquest recurs i confirmar la decisió de la Batllia.

1.5. D'acord amb l'article 18 *quater* de la Llei transitòria de procediments judicials, la representació processal de les societats recurrents va interposar un incident de nul·litat d'actuacions davant el Tribunal de Corts al·legant la vulneració dels seus drets a la jurisdicció, a obtenir una decisió fonamentada en Dret i a un procés degut, reconeguts a l'article 10 de la Constitució.

1.6. El 23 de juliol del 2019, el Tribunal de Corts va dictar un aute en què acordava desestimar l'incident de nul·litat d'actuacions esmentat.

1.7. D'acord amb l'apartat 4 de l'article 18 *quater* anteriorment esmentat, la representació processal de les societats recurrents va presentar un recurs d'apel·lació contra aquesta desestimació, i, el 23 de setembre del 2019, la Sala Penal del Tribunal Superior de Justícia va dictar un aute en què inadmetia a tràmit aquest recurs.

1.8. El 10 d'octubre del 2019, la representació processal de les societats EXECO, SAU i CORI, SAU va interposar un recurs d'empara contra l'aute del 23 de setembre del 2019, dictat per la Sala Penal del Tribunal Superior de Justícia, per una presumpta vulneració dels drets a la jurisdicció, a obtenir una decisió fonamentada en Dret i a un procés degut substanciat per un tribunal imparcial predeterminat per la llei, tots ells reconeguts a l'article 10 de la Constitució.

2. Argumentació jurídica

2.1. Argumentació jurídica de les societats recurrents

- Després de fer una exposició molt detallada dels fets litigiosos objecte de la controvèrsia civil entre les parts relativa a un contracte d'arrendament *ad aedificandum*, que segons el seu parer, derivarien en uns fets delictius perpetrats per la part adversa, la part recurrent al·lega, en primer lloc, la vulneració del seu dret a obtenir una decisió fonamentada en Dret pel fet que l'aute de la Sala Penal que resolt l'apel·lació de l'incident de nul·litat d'actuacions no conté el més mínim raonament concret; es tracta d'un aute estereotipat i genèric, el qual es podria qualificar gairebé com a un "*imprès*" o un "*formulari*".

- En segon lloc, al·lega la vulneració del dret a la jurisdicció, a obtenir una decisió fonamentada en Dret i a un procés degut substanciat per un tribunal imparcial predeterminat per la llei per diversos motius:

1. Segons el seu parer, la comissió del delicte d'estafa qualificada amb frau processal i consumada havia quedat provada en fase d'instrucció i, per tant, corresponia declarar el processament dels querellats i la tramesa al Tribunal de Corts per al seu enjudiciament en lloc de l'arxiu de la causa.

La prova derivaria de les indemnitzacions milionàries (i fictícies) contingudes en el contracte signat per la part arrendadora amb la nova societat arrendatària, cas que aquesta no pogués prendre possessió dels llocs arrendats a partir d'una data determinada; indemnitzacions que no haurien estat reclamades. En canvi, la societat arrendatària sí que les hi reclama en el marc del procediment de desnonament i de reclamació de quantitat tramitat contra elles.

2. Així mateix, considera que de les diligències prèvies se'n deriven indicis racionals de la comissió d'altres delictes (temptativa d'estafa amb un perjudici superior als 6.000,00 €, que es convertiria en frau processal), pel fet que el nou contracte amb la nova societat arrendatària seria simulat, atès el preu d'arrendament exagerat, fictici, totalment irreal i fora de mercat i artificialment preconstituït com a oferta d'un tercer.

Afegeix que la batlle instructora no va practicar una prova fonamental per a l'aclariment dels fets imputats consistent en la ratificació del dictamen emès per uns experts altament qualificats sobre el nou preu de l'arrendament, així com la declaració dels membres del Consell d'Administració i del director general de la nova empresa arrendatària sobre la seva capacitat per fer front a aquests pagaments. Addueix a més que la batlle tampoc va denegar aquesta prova de manera motivada.

3. Al·lega que les altres proves proposades per aquesta part no van ser practicades, però tampoc van ser denegades motivadament; atès que la càrrega de la prova correspon a l'acusació, si se li limita o se li denega la prova es vulneren el seu dret a un procés degut i el principi d'igualtat d'armes en el procés penal.

4. Al·lega igualment la vulneració del dret a un tribunal imparcial predeterminat per la llei, per tal com l'arxiu hagués hagut de ser decidit pel Tribunal de Corts en lloc de per la batlle instructora, la qual va efectuar una aplicació errònia dels articles 39 i següents del Codi de procediment penal pel fet d'haver admès primerament a tràmit la querella i, després, haver acordat l'arxiu de les actuacions,

quan hagués hagut d'incoar el sumari pels delictes majors objecte de la querella.

Si els fets podien ser constitutius de responsabilitat penal tal com ho va acceptar la batlle instructora en l'aute del 22 de gener del 2018, en què admetia a tràmit la querella, d'acord amb el Codi de procediment penal, l'obligació de la batlle era d'incoar sumari, cosa que no va fer, vulnerant d'aquesta manera el seu dret *pro actione*.

Aquest error en el procediment, confirmat, pel Tribunal de Corts, vulnera el dret a un procés degut i situa en indefensió a aquesta part, ja que la batlle no podia arxivar les diligències prèvies, perquè la querella ja havia estat admesa a tràmit.

Conclou que aquesta actuació de la batlle ha de comportar la nul·litat radical, apreciable d'ofici, de totes les resolucions impugnades en aquest recurs d'empara.

- Per acabar, demana al Tribunal Constitucional que atorgui l'empara sol·licitada, que declari la vulneració dels drets esmentats, que anul·li l'aute impugnat, així com les resolucions anteriors que acorden l'arxiu de la causa i que disposi la conversió de les diligències prèvies a sumari pels presumptes delictes majors d'estafa en grau de temptativa i d'estafa qualificada amb frau processal i superior a 6.000,00 € consumada, per tal que es continuï la instrucció del sumari d'acord amb les disposicions establertes al Codi de procediment penal. Així mateix, demana que el Tribunal Constitucional declari la suspensió dels efectes de l'aute impugnat, així com els de les resolucions anteriors, tant pel fet que el recurs es fonamenta en causes de nul·litat de ple dret, com pel fet que es podrien ocasionar perjudicis greus de difícil reparació.

2.2. Argumentació del Tribunal de Corts

- En primer lloc, el Tribunal de Corts considera que els fets relatats per les societats recurrents no tenen una transcendència penal i que la controvèrsia que existeix entre les parts s'ha de dilucidar per la via civil.

- Després de constatar que, tret de l'al·legació sobre la imposició de les costes processals, la part recurrent reitera les mateixes al·legacions plantejades en apel·lació, el Tribunal de Corts exposa que el batlle instructor pot admetre a tràmit una querella si considera que els fets que s'hi relaten poden ser constitutius d'algun il·lícit penal, però això no comporta, ni determina, que hagi d'incoar obligatòriament un sumari, ni que després de la instrucció abreujada de les diligències prèvies, no pugui arxivar-les per manca de tipicitat d'aquells fets, com es desprèn de la interpretació conjunta dels articles 39 a 42 del Codi de procediment penal.

- Pel que fa a l'al·legació d'acord amb la qual no s'haurien practicat totes les proves demanades, recorda que correspon a l'òrgan jurisdiccional valorar la seva pertinència en funció de la seva necessitat i proporcionalitat.

- Així mateix, considera que no s'han vulnerat cap dels drets al·legats, ja que d'acord amb la jurisprudència constitucional, els òrgans jurisdiccionals han resolt sobre les qüestions o les pretensions formulades en mèrits de l'aplicació raonada i no arbitrària del dret.

- Per acabar, sobre les costes, a banda de considerar que es pot haver emprat la via penal per intentar paralitzar el procediment civil de desnonament instat per la societat arrendadora, el Tribunal de Corts fa constar que la desestimació íntegra de l'apel·lació és una causa suficient per imposar el

seu pagament a la part apel·lant, d'acord amb les disposicions dels articles 174.1 i 175.3 del Codi de procediment penal.

2.3. Argumentació de la Sala Penal del Tribunal Superior de Justícia

- La Sala Penal constata que la part recurrent torna a desenvolupar els mateixos motius ja plantejats en apel·lació, motius que ja van ser examinats de manera completa, precisa i extensa en la resolució objecte de recurs, i considera, per tant, que no s'ha produït cap indefensió, ni incongruència, ni s'ha vulnerat cap dels drets fonamentals al·legats.

- Per consegüent, aquests motius estan clarament mancats de fonament i són reiteratius en relació amb aquells al·legats en l'incident de nul·litat d'actuacions, havent-se, per tant, d'inadmetre.

2.4. Argumentació jurídica del Ministeri Fiscal

- En relació amb el primer motiu del recurs, relatiu a la vulneració del dret a obtenir una decisió fonamentada en Dret per la manca de motivació de la decisió de la Sala Penal d'inadmissió a tràmit del recurs sobre l'incident de nul·litat d'actuacions, el Ministeri Fiscal recorda el redactat de l'apartat 4 de l'article 18 *quater* de la Llei transitòria de procediments judicials que disposa que el Tribunal Superior de Justícia pot no admetre aquest recurs si considera, motivadament, que aquest no té cap fonament.

- En aquest cas, la Sala Penal, fent una motivació per remissió, va considerar que els motius desestimatoris de l'incident esmentat ja havien estat examinats de manera completa, precisa i extensa pel Tribunal de Corts.

- En relació amb el segon motiu, relatiu a la vulneració de diversos drets continguts en el dret a la jurisdicció, s'oposa de manera individualitzada als greuges concrets exposats per la part recurrent. En primer lloc, pel que fa a la interpretació dels fets objecte de la querella i a la interpretació de la seva rellevància penal o no, recorda que aquestes qüestions no són competència del Tribunal Constitucional, sinó dels tribunals ordinaris, els quals van determinar la inexistència d'un delicte penal de manera motivada sense que aquesta motivació pugui ser titllada d'il·lògica, de no raonada o d'absurda.

- En segon lloc, pel que fa a les proves sol·licitades per la part recurrent i que no van ser practicades, manifesta que el Tribunal de Corts va explicitar els motius jurídics del seu caràcter innecessari, afegint que aquestes proves distaven molt dels criteris de proporcionalitat, pertinença i necessitat que justificarien la seva pràctica.

- En tercer lloc, pel que fa a l'al·legació de la part recurrent relativa a una aplicació errònia dels articles 39 a 42 del Codi de procediment penal, és a dir, sobre la incompetència del batlle instructor per arxivar la causa una vegada la querella admesa a tràmit, el Ministeri Fiscal considera que, fent una lectura combinada dels articles 40, 41 i 42 del Codi esmentat, res impedeix admetre de manera apriorística la querella, incoant diligències prèvies per determinar la naturalesa penal o no dels fets que s'hi relaten, sense incoar en cap cas sumari.

Aquesta interpretació no és ni il·lògica ni incoherent, sinó que representa la voluntat del legislador de no provocar l'obertura d'un judici en casos en què des de l'inici de la instrucció es fa palès la manca

de tipicitat. El Ministeri Fiscal afegeix que aquesta situació no ha provocat cap indefensió material, ja que les societats recurrents van poder formular les al·legacions pertinents contra l'aute d'arxiu amb totes les garanties processals, d'acord amb les disposicions de l'article 194 del Codi de procediment penal.

- Per tots aquests motius, demana al Tribunal Constitucional que desestimi aquest recurs d'empara per la manca de vulneració dels drets al·legats.

3. Fonaments jurídics del Tribunal Constitucional

3.1. El conflicte jurídic que enfronta les dues parts contendents en els processos que són a la base del recurs d'empara interposat davant aquest Tribunal Constitucional, presenta una notable complexitat, tant pel que fa a la naturalesa de les relacions civils i mercantils entre les parts, a la seva importància econòmica i al contingut i a la forma de la seva documentació, com per les diverses vies a través de les quals s'ha desenvolupat. Es remunta en el temps al 23 de setembre de 1982, data en què se signa un contracte d'arrendament (*ad aedificandum* o *ad meliorandum*) que, posteriorment,va ser objecte de novació modificativa d'algunes de les seves clàusules. Arribat el termini de finalització del contracte, fixat al 31 de desembre del 2015, el conflicte latent entre les parts es va manifestar en una sèrie d'actuacions extrajudicials i en la presentació, el 12 de maig del 2016, per la part arrendadora d'una demanda civil de desnonament i de reclamació de quantitat que es va tramitar davant la Batllia competent. Es va seguir el procediment previst per la llei i, el 9 de gener del 2018, es va dictarla sentència de primera instància en la qual es van desestimar les excepcions i la demanda reconvencional formulades per la part defenent i es va estimar substancialment la demanda. Interposat per ambdues parts el corresponent recurs d'apel·lació, el procediment va ser suspès per un aute de la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia del 19 d'abril del 2018 per prejudicialitat penal en mèrits de l'escrit presentat per la part defenent i avui recurrent, adjuntant la querella formulada el 28 de novembre del 2017, que va ser admesa a tràmit mitjançant l'aute del 22 de gener del 2018. Practicades diverses diligències, l'aute de la Batllia del 24 de setembre del 2018 va acordar l'arxiu de les actuacions penals. I és contra aquest aute, la seva confirmació i la desestimació en dues instàncies de l'incident de nul·litat d'actuacions, que ha de pronunciar-se aquesta resolució.Amb posterioritat a l'admissió a tràmit d'aquest recurs d'empara, que no va acordar la suspensió de les actuacions, la Sala Civilva aixecar la suspensió i va dictar la sentència del5 de desembre del 2019 en què desestimava elsrecursos d'apel·lació interposats i confirmava substancialment la sentència de la primera instància.

3.2. Resulta indiscutible que, segons disposa l'article 86 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, "*El recurs d'empara (....) s'interposa contra (....) els autes que (...) no admeten en fase de recurs els incidents de nul·litat*". Això no obstant, la suposada vulneració dels drets fonamentals sovint es detecta en la resolució prèvia contra la qual es formula l'incident de nul·litat esmentat. Per consegüent, cal que el judici de constitucionalitat es projecti, en primer terme, sobre l'aute de la Sala Penal del 23 de setembre del 2019, objecte directe del recurs d'empara, però també sobre l'aute del Tribunalde Corts del 23 de juliol del 2019, que va desestimar en primera instància l'incident de nul·litat d'actuacions, sobre l'aute d'aquest mateix Tribunal del 31 de maig del 2019, que va desestimar el recurs d'apel·lació contra l'aute del 24 de setembre del 2018 de la Batllia que va decidir l'arxiu de les diligències prèvies penals, fins aleshores practicades i, en darrer terme, contra aquesta resolució primera en el temps. És el conjunt d'aquestes quatre decisions allò que possibilitarà considerar si el dret a la jurisdicció de la part recurrent en empara ha estat reconegut o vulnerat, si aquesta ha obtingut, o no, una decisió fonamentada en Dret i, si el procediment fins ara

tramitat ha estat, o no, un procés degut. Amb aquesta finalitat tindrem especialment en compte l'escrit formulant el recurs d'empara que ha estat directament impugnat en l'escrit d'al·legacions del Ministeri Fiscal que, al seu torn, és objecte de contradicció en l'escrit de conclusions de la part recurrent.

3.3. El primer fonament jurídic del recurs d'empara argumenta que l'aute de la Sala Penal del Tribunal Superior de Justícia del 23 de setembre del 2019 "*no conté la més mínima argumentació fàctica ni jurídica sobre els elements de fet i de dret que aquesta part plantejava en el seu recurs d'apel·lació*". Aquesta afirmació, clarament hiperbòlica, podria ser objecte de debat si l'examen de les actuacions es limités estrictament a aquest aute. No obstant això, és evident que els drets fonamentals a la jurisdicció i a obtenir d'aquesta una decisió fonamentada en Dret, no es projecten únicament i estrictament sobre la resolució objecte directe i immediat del recurs, sinó que ho fan sobre el conjunt de les resolucions que han desestimat les seves pretensions inicials i de caràcter més substantiu. El "*IV.- Considerant*" de l'aute de constant referència afirma de manera rotunda i suficient que "*l'apel·lant torna a desenvolupar els mateixos motius ja plantejats, provocats presumptament per la resolució de data 23-07-2019, motius que ja van ser examinats de manera completa, precisa i extensa a la resolució objecte de recurs considerant per tant, que no s'ha produït indefensió al recurrent ni incongruència ni tampoc s'ha vulnerat cap dels drets fonamentals enunciats, a saber, dret a la jurisdicció i a obtenir un procés degut*". Per aquesta raó, la Sala Penalacaba dient que"*els motius del recurs interposat (...) resulten clarament mancats de fonament i reiteratius als al·legats a l'incident de nul·litat havent-se per tant d'inadmetre el recurs referit*".

D'altra banda, l'aute del Tribunal de Corts del 23 de juliol del 2019, que va desestimar en primera instància l'incident de nul·litat d'actuacions, també retreu a la part demandant incidental que la denúncia de la vulneració dels drets fonamentals s'efectua *"reproduint bàsicament les seves al·legacions exposades en l'escrit de recurs contra l'Aute de la Batlle instructora de data 24 de setembre del 2018". *Aquesta observació es reitera en els raonaments jurídics següents de la resolució. I,això no obstant, l'aute dedica bona part del considerant segon, tot el considerant tercer i el considerant quart, a fonamentar en Dret la seva decisió, que sintèticament pot resumir-se en el fet que el conflicte entre les parts té una clara naturalesa civil, que el dret a la jurisdicció no s'ha de confondre amb el dret a obtenir una resolució favorable i que l'actuació de la batlle instructora no va vulnerar el dret d'accés a la jurisdicció ni cap altre dret fonamental. En aquest sentit, la resolució de la Sala Penal reitera l'argumentació produïda en l'aute del Tribunal de Corts del 31 de maig del 2019, ambla ponència del mateix magistrat, desestimant el recurs d'apel·lació contra l'aute de la Batllia del 24 de setembre del 2018.

3.4. A l'al·legació tercera de l'escrit de recurs d'empara i, en concret,en el seu apartat 2, la part recurrent al·lega la infracció del dret a la jurisdicció, en totes les seves manifestacions, projectant-se sobre la resolució de fons de la Batllia, confirmada posteriorment pel Tribunal de Corts. Addueix com a motius: "(*a) Impossibilitat d'arxivar sense judici unes diligències prèvies de caràcter penal en que ha quedat provada la comissió d'un delicte*; *(b) Impossibilitat d'arxivar unes diligències prèvies de caràcter penal, de les que resulten indicis racionals de la comissió d'altres delictes*; *(c)Manca de la pràctica de les restants proves proposades per aquesta part querellant per inquirir la veritat material i real dels fets, o de la seva denegació motivada per la Batlle Instructora*; i,*(d) El Tribunal imparcial predeterminat per la Llei per decidir sobre l'arxiu de la causa no era –ni és- la Batlle Instructora, sinó el Tribunal de Corts*". Deixant de banda alguna qüestió menor –i en qualsevol cas sense cap tipus de rellevància constitucional- com és la relativa a la denominació de la causa com a "*diligències prèvies*" o com a "*sumari*", assenyalem ja d'entrada que les societats recurrents fan supòsit de la qüestió quan afirmen que ha quedat provada la comissió d'un delicte, que hi ha indicis racionals de la comissió delsaltres delictes denunciats, que la denegació de proves no va ser motivada i que la

Batllia no era el tribunal competent per a l'arxiu de la causa.

3.5. En efecte, la jurisprudència i la doctrina constitucional han proclamat amb fermesa que el dret d'accés a la jurisdicció no és un d'aquells drets fonamentals exercitables directament i sense altre requisit a partir del text de la Constitució, sinó que és un dels drets anomenats "*de prestació*"per la qual cosa només poden ser exercits per les vies que el legislador estableix. És a dir, es tracta d'un dret fonamental "*de configuració legal*".Tenir accés a la jurisdicció vol dir tenir dret a l'obertura d'un procés, en els termes fixats per la llei. Però aquesta obertura no implica automàticament que el procés hagi de desenvolupar-se fins a la resolució definitiva. Especialment en el procés penal, el particular que exercita l'acció per l'acte antijurídic penal i, eventualment l'acció civil subjacent per il·lícit civil, no ostenta el dret a la total tramitació del procés, sinó només el dret *ut procedatur*que finalment s'identifica amb el dret a una decisió jurisdiccional raonada sobre les seves pretensions que no necessàriament han de ser estimades i que poden donar lloc tant a la inadmissió de la querella com al sobreseïment de les actuacions o al seu arxiu. Així ho ha declarat aquest Tribunal, entre d'altres en els autes del 9 d'abril del 2018, recaigut en la causa 2018-3-RE, i del 7 de maig del 2018, recaigut en la causa 2018-7-RE. En el cas que ens ocupa, les societats recurrents van tenir accés a la jurisdicció, també a la de l'ordre penal, van aconseguir que se seguís un tram del procediment i, finalment, l'aute de la Batllia del 24 de setembre del 2018 va decidir l'arxiu de les diligències prèvies, criteri que va ser confirmat pel Tribunal de Corts en l'aute del 31 de maig del 2019. I no s'integra en el dret a l'accés a la jurisdicció, com pretén la part recurrent, el fet que el procediment hagi d'arribar necessàriament a una fase procedimental i a una instància determinada: en aquest cas, el judici oral davant el Tribunal de Corts. Amb l'esgotament del procés penal, el dret a la jurisdicció resta sense contingut, llevat de l'eventual recurs d'empara per raons estrictament constitucionals. I aquest Tribunal, en principi, tampoc pot revisar l'actuació de la jurisdicció ordinària que és l'única competent per a la selecció, el discerniment, la interpretació i l'aplicació de la legislació ordinària. Consegüentment, en no haver quedat vulnerat el cànon de constitucionalitat en cap de les seves manifestacions, el recurs d'empara no pot ser estimat.

3.6. Per tant, resta solament la decisió en seu constitucional sobre la valoració de si les resolucions dictades en l'ordre jurisdiccional penal van estar degudament fonamentades en Dret. També en aquest punt la deguda fonamentació no vol dir que hagi de ser compartida per les parts, ja que en molts casos com aquest, en el qual la contradicció és pràcticament absoluta, això resultaria totalment impossible. I tampoc vol dir que el Tribunal Constitucional la comparteixi. Fonamentar en Dret una decisió vol dir estrictament que l'activitat intel·lectual de l'òrgan que l'adopta ha dut a terme una aplicació de la legalitat que pot ser considerada com a basada en criteris jurídics, perquè no porta a conclusions arbitràries, absurdes, irraonables o il·lògiques. Tant l'aute de la batlle instructora (considerants III, IV, V i VI) com el del Tribunal de Corts (considerants primer, segon, tercer, quart i cinquè) responen a criteris de lògica formal i de lògica jurídica. No s'adverteixen, en cap de les dues resolucions, contradiccions internes o errors lògics manifestos que puguin determinar irraonabilitat i, per consegüent, carència de motivació. Com ja ha manifestat aquest Tribunal, en nombroses resolucions, no es tracta d'exigir als òrgans judicials una argumentació extensa, exhaustiva o detallada que respongui a totes i a cadascuna de les al·legacions de les parts, ni d'impedir la fonamentació suficient tot i que resulti concisa i breu. I aquesta suficiència es relaciona amb el fet que la decisió no produeixi indefensió a la part a qui afecti, realitat que no es dona en aquest cas. Així doncs, el recurs d'empara tampoc pot ser estimat sobre la base d'aquest motiu.

3.7. El fet objectiu de la no compareixença en el recurs de la part recorreguda determina que tot i la desestimació del recurs no procedeix una especial condemna en costes de la part recurrent.

Decisió:

En atenció a tot això que s'ha exposat, el Tribunal Constitucional, per l'autoritat que li confereix la Constitució del Principat d'Andorra,

Ha decidit:

1. Desestimar el recurs d'empara 2019-67-RE interposat per la representació processal de les societats EXECO, SAU i CORI, SAU contra l'aute del 23 de setembre del 2019, dictat per la Sala Penal del Tribunal Superior de Justícia.

2. Declarar que no s'han vulnerat els drets a la jurisdicció, a un procés degut substanciat per un tribunal imparcial predeterminat per la llei i a obtenir una decisió fonamentada en Dret, establerts a l'article 10 de la Constitució.

3. Declarar que no procedeix una especial condemna en costes de la part recurrent.

4. Publicar aquesta sentència, d'acord amb allò que disposa l'article 5 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, al *Butlletí Oficial del Principat d'Andorra*.

I així, per aquesta sentència nostra, que ha de ser notificada a la representació processal de les societats recurrents, a la presidenta de la Batllia, al president del Tribunal de Corts, al president del Tribunal Superior de Justícia i al Ministeri Fiscal ho pronunciem, manem i signem a Andorra la Vella, el 17 de febrer del 2020.

Dominique Rousseau
President

Josep-D. Guàrdia Canela
Vicepresident

Jean-YvesCaullet
Magistrat